

Pohjois-Savon liitto

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 – EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Ohjelmanmuutos 2026
Ajankohtaista rahoituksesta

Timo Ollila

Euroopan unionin
osarahoittama

UUDISTUVA JA OSAAVA SUOMI 2021–2027

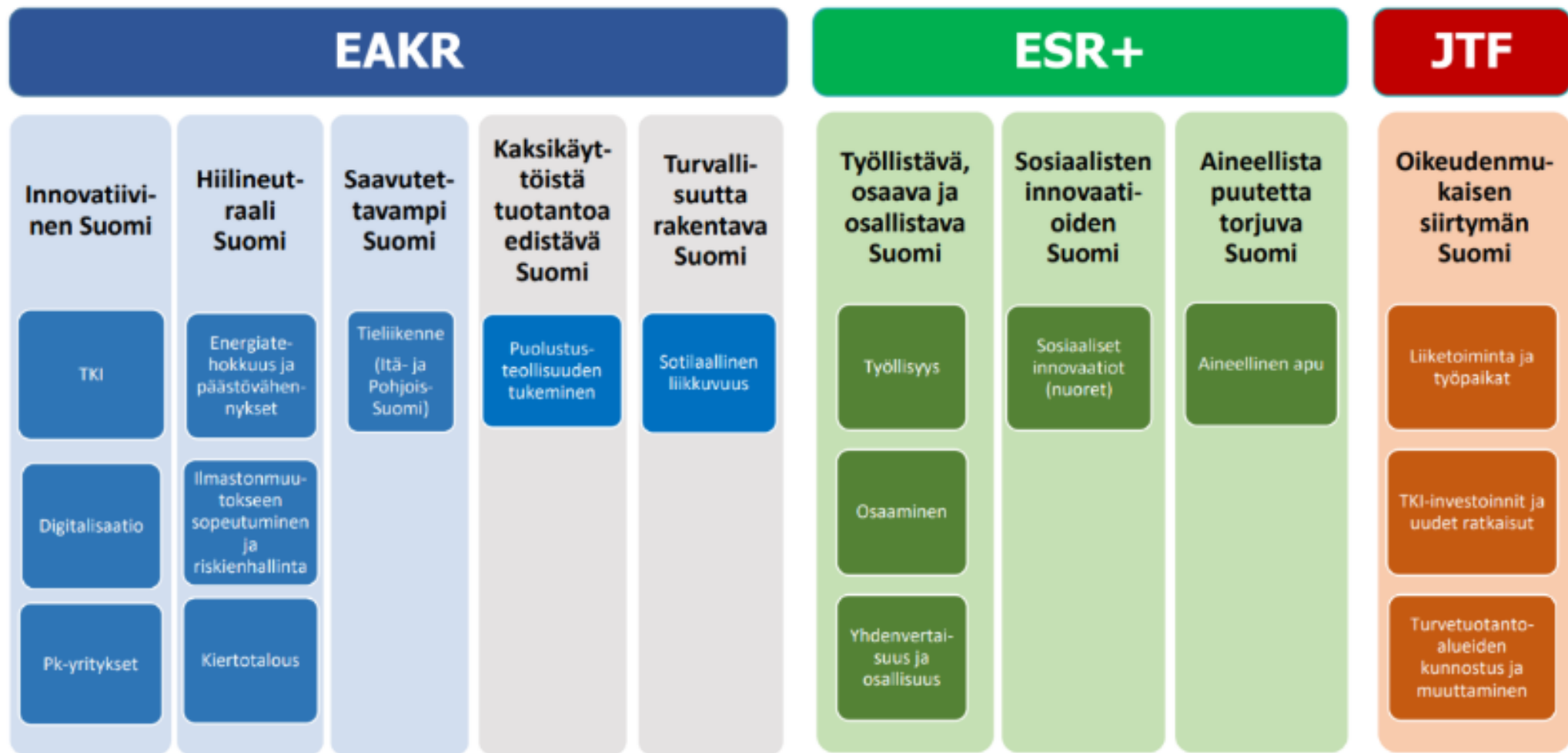
Pohjois-Savon liitto

Ohjelmanmuutos tuo uusia painopisteitä ohjelmaan

- Ohjelman julkinen rahoitus on 3,159 miljardia euroa
- Ohjelmanmuutoksessa uusiin painopisteisiin siirretään 300 miljoonaa euroa
- Pohjois-Savossa 2026-2027 noin 30 miljoonaa euroa uusiin painopisteisiin
- Euroopan komissio julkisti keväällä ReArm Europe -suunnitelman sekä siihen liittyvän valkoisen kirjan (White Paper for European Defence – Readiness 2030)
- Esitetään EU:n puolustusvalmiuden parantamiseksi nykyisten EU-rahoitusvälineiden hyödyntämisen puolustusinvestointeihin.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Uudet ohjelman erityistavoitteet

=> Suomi esittää väliarvioinnin perusteella ohjelmanmuutosta

- Tavoitteena luottamuksen palauttaminen Suomeen turvallisena sijoitus- ja investointiympäristönä
- Puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistaminen (n. 90 milj. euroa).
- Sotilaallista liikkuvuutta edistävän kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin kehittäminen (n. 210 milj. euroa).
 - Hankkeet toteuttaa Väylävirasto
- Uudet tavoitteet hallinnoidaan valtakunnallisena teemana, ja rahoittajina toimivat vuoden 2026 alusta alkaen toimintansa aloittavat elinvoimakeskukset.
- Euroopan komission pitää vielä hyväksyä Suomen esittämä ohjelmanmuutos.

Pohjois-Savon liitto

Erityistavoite 8.1

Puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistaminen

Puolustustarvikkeita ja erityisesti kaksikäyttöteknologiaa ja -palveluja tuottavien yritysten tuotantokapasiteetin kasvattaminen maanpuolustuksen tarpeisiin sekä kasvun, kansainvälistymisen ja uudistumisen vahvistamiseksi

- tuetaan yritysten investointeja, joilla lisätään räjähdetuotannon, tykistön ampumatarvikkeiden ja luotien sekä muun puolustusmateriaalin ja puolustuskäyttöön soveltuvien kaksikäyttötuotteiden tuotantokapasiteettia
- tuetaan yritysten investointeja, joilla mahdollistetaan kaksikäyttöteknologioiden ja -palvelujen hyödyntäminen huomioiden hiilineutraalisuuden ja digitalisaation mahdollisuudet
- tuetaan pk-yritysten kyvykkyyttä hyödyntää parasta saatavilla olevaa teknologiaa (BAT – best available technology) laiteinvestointien yhteydessä

Pohjois-Savon liitto

Erityistavoite 8.1

Puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistaminen

Puolustusalan sekä erityisesti kaksikäyttöteknologioita kehittävien pk-yritysten TKI-toiminnan ja kansainvälistymisvalmiuksien vahvistaminen

- tuetaan puolustusalan pk-yritysten tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien sekä innovatiivisten liiketoimintakonseptien syntymistä puolustusalan tarpeisiin sekä näihin liittyviä kansainvälistymistoimia
- tuetaan aktiivista innovaatiotoimintaa edistävien prosessien käyttöönottoa yrityksissä
- edistetään hiilineutraalia taloutta edistävien kestävien uusien toimintatapojen, teknologioiden ja ratkaisujen soveltamista ja käyttöönottoa puolustustarvikkeita sekä kaksikäyttöteknologiaa valmistavissa yrityksissä

Yritysten verkostoitumisen edistäminen ja TKI-toimintaympäristön kehittäminen puolustusalan tarpeisiin

- edistetään puolustusalan yritysten verkostoitumista
- selvitetään, kehitetään ja perustetaan yritysten käyttöön suunniteltuja kansainvälisiä testaus- ja evaluointiympäristöjä erityisesti tulevaisuuden viestintäyhteyksien ja -verkkojen käyttöönoton nopeuttamiseksi
- kehitetään puolustusalan yritysten innovointikyvykkyyttä parantavia TKI-toimintaympäristöjä

Erityistavoite 9.1

Sotilaallista liikkuvuutta edistävän kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin kehittäminen

- tuetaan sotilaallista liikkuvuutta parantavia investointeja ja/tai logistiikkainvestointeja (esim. erikoiskuljetusreitit)
- tuetaan meri-, raide- ja/tai maantieliikenteen parempaa yhteenliitettävyyttä sotilaallisen liikkuvuuden edellytysten parantamiseksi sekä rajanylittäviä yhteyksiä TEN-T –verkkoon parantavia paikallistason hankkeita
- tuetaan puolustuskykyä ja kriisinkestävyyttä parantavan infrastruktuurin rakentamista ja valmistelua, kuten sotilaalliset kuljetustilat satamissa, varastotilat, logistiikkapisteet, suojat, materiaalin käsittelylaitteet, varavoimalaitteet ja kasarmit, jotka edistävät sotilaallista liikkuvuutta
- tuetaan liikenteen älykkäitä ja puhtaita ratkaisuja (ml. vaihtoehtoiset voimanlähteet) sekä melutason alentamista, liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta alueellisesti tai paikallisesti tunnistetuissa kehittämiskohteissa
- tuetaan kaksikäyttöistä liikenneinfrastruktuuria (esim. sillat, tunnelit, maantiet, multimodaaliterminaalit), joka palvelee sotilaallisen liikkuvuuden lisäksi myös elinkeinoelämän tai muun siviililiikenteen tai erikoiskuljetusten tarpeita
- tuetaan EU:n sotilaallisen liikkuvuuden pääkäytävillä tai muille sotilaallisesti merkittävillä liikennekäytävillä tai sotilaallisen liikkuvuuden verkostoon sijoittuvia tai niihin liittyviä kehittämiskohteita (hotspotit)
- tuetaan rataverkon lastauspaikkojen kehittämistä sekä eurooppalaisen raideleveyden laajentamisen suunnittelua ja siirtokuormauskyvyn kehittämistä

Pohjois-Savon liitto

Mitä vaikutuksia ohjelmanmuutoksella on?

Miten ohjelmanmuutos vaikuttaa yritystukiin määrään?

- Yritystukiin kohdistuu ohjelmanmuutoksen jälkeen nykyistä enemmän rahoitusta

Miten ohjelmanmuutos vaikuttaa ohjelman T&K-toimenpiteisiin?

- painopiste on tuotannollisten investointien rahoituksessa, jolloin T&K-toimien osuus jää pienemmäksi.

Minkälaiset hankkeet itäisessä Suomessa voisivat saada rahoitusta?

- Myös itäisessä Suomessa on puolustus- ja suojelutarvikkeita sekä erityisesti kaksikäyttöteknologiaa suunnittelevia ja valmistavia yrityksiä ja niiden alihankkijoita.
- Sotilaallista liikkuvuutta edistävää infrastruktuuria voidaan rahoittaa myös itäisessä Suomessa (varalaskupaikat, sillat, varastorakennukset).
- Kaksikäyttöisyyden näkökulmasta kyseeseen voi tulla myös elinkeinoelämää palvelevien kuljetusreittien parantaminen.

Ketkä toimivat rahoittajina uusissa erityistavoitteissa?

Toimintalinja 8: Kaikki 4 RR-elinvoimakeskusta (Itä-Suomen elinvoimakeskus) ja Toimintalinja 9: Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

Milloin haut avautuvat?

- Hakemusosio aukeaa maaliskuussa 2026
- Ensimmäiset hankepäätökset kesäkuussa 2026

EU:n tuleva ohjelmakausi – 2028-2034

- Tavoitteena sopu EU:n budjetista keväällä 2027
- Kansallinen ohjelmasuunnitelma 2027 loppuun mennessä
- Rahoituksessa ehdollisuus perusoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen osalta sekä vahva tulosperusteisuus
- Kilpailukykyrahoitus
 - Huomattava rahoituksen kasvu, oikeat prioriteetit Suomen kannalta
 - Kyky vastata ja kilpailla globaaleilla markkinoilla
- Kumppanuusrahaston osalta esitys Suomen kokonaissannoiksi 8,6 mrd. euroa, josta:
 - Maatalouden korvamerkitty tulotuki 4,4 mrd. euroa
 - Nk. yleisallokaatio (ml. koheesio) 2,5 mrd. euroa
 - Sisäasioiden rahastot 1,4 mrd. euroa
 - Sosiaalinen ilmastorahasto 0,3 mrd. euroa.

Kohti yhtä suunnitelmaa ja rahastoa (NRP)

Euroopan taloudellisen, alueellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseutujen, kalastuksen ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahasto

= NRP-RAHASTO

Aluekehitys

Työllisyys &
osallisuus

Muuttoliike,
rajaliikenne ja
turvallisuus

Maatalous ja
maaseutu

Meri ja
kalastus

Kansallinen ja alueellinen kumppanuussuunnitelma (NRP-suunnitelma)

EU-väline

Kansallisen suunnitelman erityistavoitteet

Kestävä vauraus

- Alueiden vetovoima
- Kilpailukykyinen teollisuus
- Puhdas energia ja infra
- Digitalisaatio
- T&K&I
- Sosiaalinen asuminen
- Liikenneinfra
- Rahoitusmallit ja investoinnit
- Matkailu
- Ympäristö ja ilmasto

Puolustus & turvallisuus

- Puolustus-teollisuus & sotilaallinen liikkuvuus
- Varatutuminen
- Tehokas julkishallinto
- Uhkien havaitseminen ja ehkäisy

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

- Työllisyys, työolot & työvoiman liikkuvuus
- Elinikäinen oppiminen
- Sosiaalinen osallisuus
- Palvelut
- Väestörakenteen muutos
- Päästökaupan sosiaaliset vaikutukset

Elämän laatu

- Viljelijöiden toimeentulo
- Elintarviketurva
- Maaseudun elintaso & resilienssi
- Kalastus, meri & vesiviljely
- Maa- ja metsätalous

Perusoikeudet, tasa-arvo, oikeusvaltio & arvot

- Osallistava yhteiskunta
- Vahvistuva oikeusvaltio
- Tehokas julkishallint
- Eurooppalainen kulttuuri

Kansallisen suunnitelman tulee tukea kaikkia erityistavoitteita

- Ilmasto- ja ympäristötavoite: 43 %
- Sosiaalinen tavoite: 14 %

Pohjois-Savon liitto

Hankehaku Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien toimeenpanoon

Etelä-Karjalan liiton järjestämä IP AKKE -haun hakuinfo Teams-yhteydellä 5.3.2026 klo 9–10.30.

Itäisen Suomen ohjelmaa toteutetaan 3–6 ylimaakunnallisella hankkeella, kohdennettava tuki on noin 12 miljoonaa euroa.

Kestävä kasvu, uudistavat investoinnit ja alueiden elinvoima

- Uudenlaiset kokeilut ja ratkaisut älykkääseen sopeutumiseen palvelujen kehittämiseksi erityisesti maaseutumaisissa kunnissa ja maaseutualueilla
- Alueiden yhteisen investoinnin -toiminnan kehittäminen ja yritysten sijoittautumista tukevat konseptit erityisesti kansainvälisten investointien edistämiseksi
- Toimet, jotka kehittävät pk-yritysten osaamista ja edistävät omistajavaihdoksia parantaen yritysten rahoituskelpoisuutta ja valmiuksia vastata pankkien rahoitusvaatimuksiin

Puhdas energia ja digitaalinen puhdas kasvu

- Uusiutuvan energian saatavuutta ja lisärakentamista parantavat toimet

Kestävä matkailu

- Itäisen Suomen matkailun alueorganisaatioiden toimet kv-matkailuprofiilin vahvistamiseksi mukaan lukien markkinatunnettuuden ja houkuttelevuuden lisääminen Lakeland-brändin alla
- Kuntien perusrakenteen investoinnit, joilla luodaan edellytyksiä itäisen Suomen yhteisille matkailutuotteille

Turvallisuus, huoltovarmuus ja omavaraisuus

- Kokonaisturvallisuuden, huoltovarmuuden ja varautumisen verkostojen ja ekosysteemien sekä olemassa olevan osaamisen vahvistaminen itäisessä Suomessa